

B2-páholy

Ez egy kínai történet lesz. De leginkább magyar. Mondhatnánk azt, hogy magyar. De inkább kínai. Egyezzünk ki abban, amolyan kínai-magyar. Vagy magyar-kínai?

Kínába az utazik ki a saját zsebre, akinek nincs máshova tennie a pénzét. Vagy az, aki abbéli bolondériába esik bele, hogy nem akar úgy meghalni, hogy ne látná, még életében, Kínát. Amaz szórja, ő meg spórolja. Szétszórja. Megspórolja. Nem ugyanazok a paraméterek. De az úton együtt repülnek, a repülőn egymás mellett ülnek, a szállodában egymás közelében laknak, a városnéző buszon egymással versengve isszák a szénsavmentes ásványvizet (a kínaiak nem nagyon szeretik a buborékos vizet, valami szódaféleség ugyan kapható némely utcai bódében, de abba valami édes szar van belekeverve, ami miatt európai ízekhez szokott szájnak befogadhatatlan) meg a busz hitványan hűtő szekrényéből előkerülő olcsó söröket. Együtt, de veszélyesen külön.

És itt most beszélhetnénk úrgazdagokról meg gazdag szegényekről, érdeklődőkről és érdekeemberekről, világlátókról és világvásárlókról, élménygyűjtőkről és élményhencegőkről, de nem tesszük, mert minek. Meg beszélhetnénk Kínáról is, amelyről a rossz, vagy az éppen célzatosan hamis média-megfestések miatt teljesen téves képünk alakult ki. Arról mindenképpen, hogy Kína, e sorok fölött görnyedező egyed tapasztalatai, értesülései és meglátása szerint, a nem is olyan távoli jövő világot vezető, ha nem uraló nagyhatalma lesz, ha már nem az ma is. Afrika a zsebében, Európa ipari nagymoguljai a zsebében, a világ híradástechnikája a zsebében, amerikai kikötők tulajdonosa, Amerika legnagyobb hitelezője. Amit nem vehetett meg, azt ellopta... Meg arról is, hogy Kína a daruk országa, annyi toronydaru áll ma ennek a kontinensnyi országnak a földjén jelen pillanatban, amennyi összesen sincs a világban, épül vidéken, falvakban is az ég felé Kína, és el is éri azt egyszer. Ahol szántóföldek voltak például, még a kilencvenes évek elején, Sanghajban, most olyan hatalmas, tízmilliós lakosságú modern üzleti negyed fogadja a látogatót, amelyhez fogható talán – legfeljebb a nem negyed század alatt a földből kinövő – Manhattan lehet.

De nem erről akarok beszélni. Inkább a magyar mentalitásról. Az, hogy az első napon valaki rögtön felvetette, legyen egy vásárlónap Kínában időzésünk alkalmával (12 nap, ebből kettő elmegy repüléssel, egy éjszaka pedig a Pekingből Sanghajba történő utazással...), még meg sem rendített. Abban, hogy vannak, akiknek a begyűjtött egzotikus tárgyak és az azokkal való itthoni hivatkozás az utazás lényege, nincs semmi meglepő. Finomabb meglátások rögzültek az emlékezetembe. A vacsorák. A közös vacsorák. Ahogy körbeülünk tízen egy-egy asztalt, lerakják a különféle formájú tálakon a vacsora fogásait, és forognak körbe-körbe a forgatható üveglapon ez egzotikus tálak. A szokás – és a dolgok logikája – szerint mindenki vesz egy keveset mindenből, szépen, sorban, aztán megint és megint, amíg az anyag tart. Nem így a magyar! Szedi, amennyit csak bír magának szedni abból, amit szeretni vél, ismerni ugyan nem ismer, mit sem törődve azzal, jut-e a maradék kilencnek. Mi ez? Rák. Kiszedi a közös tálka felét. Belekóstol, otthagya. Őt embernek nem jut rák. Na és. Marha? Biztosan marha? Lapátol. Négyen nem látnak aznap este marhát. Na és. Nem sorolom. Pálcikával csak a feleségem, én és az idegenvezető eszünk. Meg sem próbálják *elaprózni*. A villa gyorsabb, több fér rá. Érkezik tíz szelet görögdinnye. A hozzá legközelebb ülő levesz hármat. A férjének a tányérjára rak kettőt. A lányáéra is hármat. Biztos, ami biztos. A maradék hármat leveszi, akinek ezek után van hozzá gusztusa. És vacsoráról vacsorára egyre nő a feszültség. Vacsoraidőre egymás ellenségévé válnak a napközben

jámbornak feltűnő emberek. Aki nem volt eddig tahó mohó, innentől, saját érdekében, azzá mohó tahóvá. És igaza van. Ha már kifizette a százezreket, legalább lakjon jól érte. Vacsorakor is. Feleségemet feldúlják ezek a vacsorák. Én beletörődő gyávasággal viselem őket. Pedig nagyon szeretnék az asztalra csapni. De nem teszem. Félek, hogy eltörne az üveg. És nemcsak az üveg.

Zalán Tibor

Napút-díj 2018

A Napút-díj (Napút-levél és -érem) 2018. évi kitüntetettje Szentmártoni Szabó Géza irodalomtörténész. Tóth Sándor érem- és Mészáros Róza festőművész alkotását tizenkettedik alkalommal ítéli oda a folyóiratműhely: szellemiségéhez közel álló szerzőnek több évtizedes irodalmi vagy tudományos életművéért. Az ünnepi eseményre szeptember 27-én került sor a Nádor Teremben. Laudációt Csörzs Rumen István mondott.

Tóth Csilla Ilona felvételei